

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 21 – sortsoversigt

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Sortsvalg i vinterraps og vintersæd 2025-2026
- Vinterraps
- Vinterhvede
- Vinterrug
- Vinterbyg
- Triticale
- Sortsblandinger

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Denne udgave af TILVÆKST Salgsafgrøder indeholder vintersædssorter og sortsblandinger.

Sortsvalg i vinterraps og vintersæd 2025–2026

Sortsvalget afhænger af mange faktorer. Vi har i dette nummer samlet de sorter der forhandles i år. For at lette sammenligningen er data samlet på tværs af forhandlere med data fra landsforsøgene. Under hver afgrøde er en mindre tabel med de sorter der nævnes, og en printvenlig samling af alle sorter kan ses i boksen lige under.

Vinterraps

Fokus ved valg af rapssort:

- Er der behov for tolerance mod kålbrok?
- Et højt og stabilt udbytte af frø af standardkvalitet gennem flere års forsøg
- Passende højde ved høst
- Tolerance overfor raps-rødsot

- Skulpeopspringsresistens, og dermed mindre dryssetab.
- Pris på udsæd og behov for planteværnsindsats (vækstregulering) i vækstsæsonen

Udbyttet i 2024 svinger fra 80 – 111 i forholdstal, hvilket er ganske meget. Turing har stadig det højeste udbytte over en treårig periode. Højeste olieprocent findes i sorterne PT322 og Croissant. Croissant har god kålbrok-tolerance. Selvom du vælger en sort med tolerance overfor kålbrok, bør du aldrig gå på kompromis med, at der skal være 5 rapsfrie år i sædskiftet. Du bør kun vælge kålbrok-resistente/tolerante sorter i marker du ved, eller har stor mistanke til at de indeholder kålbrok, for ikke at slide på resistensgenerne.

Sorterne Blackberry og Golding, er med i landsforsøgene i år og ligger i top med et forholdstal på 111. Create var med i landsforsøgene igen i år, men udbyttet var, i forhold til sidste år, alt for lavt med et forholdstal på 80. Den har dog gode egenskaber mod raps rødsot, kålbrok og har resistens for skulpeopspring.

KWS Scandinavia A/S er med som forhandler i år, da de har en række sorter som kun de forhandler.

Hvidblomstret raps med gulblomstret raps som fangafgrøde i mark kant.

Sorten Cumulus er en hvidblomstret sort som ikke var med i Landsforsøget 2024, men var med i den lovbestemte værdiafprøvning med et forholdstal på 101 og med 53,2 % olie i tørstof.

Fordelen ved en hvidblomstret sort, er at der kan etableres en "fangafgrøde" med en gulblomstret sort, der blomstrer en lille uge tidligere i de yderste 6 – 12 meter. Ved at lave denne etablering, vil skadedyr ved indflyvning, tiltrækkes af de gule blomster og derved reducere angrebet på hovedafgrøden. Der kan evt. randbehandles i de yderste 6 – 12 meter.

Cumulus, der forhandles af Danish Agro og Vestjyllands Andel, ser ud til at komme i Landsforsøgene i 2025.

Iblanding af meget tidligt blomstrene sort som fangafgrøde.

Exavance blomstrer typisk 8-10 dage før de fleste andre sorter, men har et lavt udbytte med et forholdstal på omkring eller lidt under 80. Det er alene den tidlige blomstring der er attraktiv ved denne sort.

Den tidlige blomstring vil tiltrække glimmerbøsser og derved friholde hovedsorten for angreb af glimmerbøsser på knopstadiet, hvor rapsen er særlig følsom.

Ved at blande 5 % Exavance i din foretrukne vinterrapssort, vil det stadig være muligt at få fuldt udbytte, viser et sortsforsøg, hvor sorten LG Adeline indgik.

Exavance er ikke med i landsforsøgene, men forhandles af Danish Agro og Vestjyllands Andel.

Kålbrok

"Gamle" sorter som Crossiant, har kun "Mendel tolerance" som er nedbrudt mange steder.

Nye sorter er på vej og er i handelen med nye resistenstyper. Der ses dog ofte angreb af kålbrok på sorter der er tolerante. Når der dyrkes kålbrok tolerante sorter på sådanne arealer, vil der ske en selektion af kålbrok typer og der kan opstå nye kålbrok typer som kan angribe de tolerante sorter, uanset hvilken type af resistens der er tale om.

Sorterne Credo, Create og Creed, har foruden Mendelresistens også en anden type resistens kaldet CRE1, som gør at sorterne angribes lidt mindre. Sorten KWS Kreatos har også Mendelresistens og en anden type resistens kaldet PBR1, som ligesom CRE1 resistens skulle nedsætte angrebene lidt.

Selvom du vælger en sort med tolerance overfor kålbrok, må du aldrig gå på kompromis med, at der skal være mindst 5 rapsfrie år i sædskiftet.

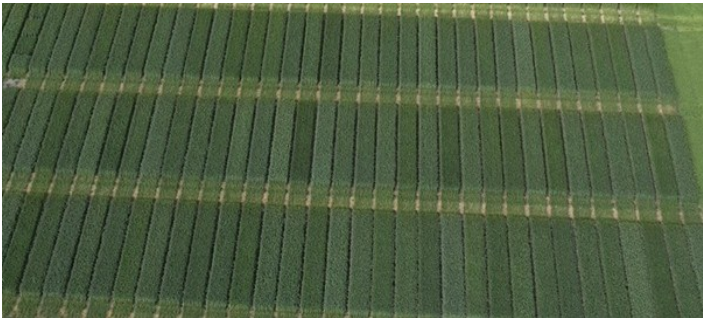
Tabel 1 Udvalgte rapssorter og deres udbytte samt øvrige kvalitetsparametre, baseret på sortinfo samt forhandlernes oplysninger. Se samtlige sorter i den samlede tabeloversigt.

Vinterraps														
	Frøudb. forholdstal				Frøudb. ind.kval. (t/ha)	Pct. olie i tørstof (% af tørstof)	Begynden de blomstrin g (dato for)	Afgræde- højde ved høst (cm)	Løjesæd (0 - 10)	Type af sort	Tolerance		Egnet til såning	Forhandler*
	Gns	2024	2023	2022							Reparation	Kårbrok	Tidlig august	
Blanding vin-rap**	100	100	100	100	4847	51,4	19-04	164	2,3					
Blackberry	111	111			5360	51,1	19-04	170	1,8	Hybrid	x		x	DLG
Golding	111	111			5357	51,4	17-04	160	0,8	Hybrid	x	x	(x)	DA, VA
KWS Nautilus	109	109			5260	52,8	18-04	171	1,8	Hybrid	x		x	KWS
Andor	108	108			5234	51,4	18-04	166	1,0	Hybrid	x	x	x	VA
KWS Domingos	108	108			5216	51,9	19-04	159	3,3	Hybrid	x	x	x	EWERS, HK
Turing	108	112	107	105	5414	51,2	17-04	161	1,2	Hybrid	x		(x)	DA, VA
Ceos	107	110	104		5326	52,4	19-04	169	1,3	Hybrid	x	x	x	HK
Hemma	106	106			5142	50,8	22-04	146	5,8	Hybrid	x		x	KWS

*Forhandler: DA: Danish Agro, HK: Hornslyd Købmandsgård, KWS: KWS Scandinavia A/S, VA: Vestjyllands Andel

**Blanding vinterhvede: KWS Heikos, LG Aviron, PT302, Turing

Vinterhvede

Fokus ved valg af vinterhvedesort

- Et højt, stabilt udbytte
- Indhold af råprotein
- Lav sygdomsmodtagelighed
- God overvintring

Derudover kan andre parametre også være vigtige for sortsvalget

- Egnethed til tidlig/sen såning
- Hvedetype (brød-, industri- eller foderhvede)
- God stråstyrke

Udover et højt, stabilt udbytte er også sygdomsmodtageligheden interessant når der vælges hvede sort. Afhængig af om hveden skal bruges til foder eller på anden vis betaler for proteinindholdet, kan det også være en vigtig faktor.

Pacman havde det højeste udbytte i 2022 og igen i 2024 i Landsforsøgende. Ved årets gennemsnit over 3 år ligger Pacman foran sorterne Bohr, NOS Bullseye og RGT Hexton. Indholdet af råprotein har en omvendt sammenhæng med udbyttet, hvilket betyder at sorter med højt udbytte ofte har et lavere indhold af råprotein.

Til tidlig såning anbefales sorterne Pondus og SY Revolution. Derefter er det i tilfældig rækkefølge: Heerup, Bright, Champion, Guinness, Kvium, LG Initial, Bohr, NOS Bullseye, KWS Scope, KWS Dawsum, NOS Medley, KWS Danicum og RGT Stokes.

Sortsblandinger er blevet en stor ”sort” de seneste år, i tabel 6 ses, hvilke sortsblandinger der udbydes i år, samt hvilke sorter der indgår.

Ved såning med såmaskine med stor rækkeafstand, over 15 cm, bør der vælge en buskningsstærk sort så afgrøden udnytter den ekstra plads bedst mulig, og yder størst muligt konkurrence mod ukrudtet.

Buskningsstærke sorter er bl.a. sorterne Guinness, Pacman og Kvium.

Tabel 2 Udvalgte hvedesorter og deres udbytte samt øvrige kvalitetsparametre, baseret på sortinfo samt forhandlernes oplysninger. Se samtlige sorter i den samlede tabeloversigt.

Vinterhvede

	Kerneudb. (t/ha)					Merudb. for svampe bek (kg/ha)	Hekto-liter vægt (kg/bli)	Råprotein i tørstof (%)	Lejesæd (kar. 0-10)	Strå-længde (cm)	Fremavls-areal 2024	Modtageligheds-gruppe (0-4)					IPM Score (kar. 0-19) lav bedst	Forhandler*
	Gns.	2024	2023	2022	Modtageligheds-gruppe (0-4)													
	100	100	100	100	Modtageligheds-gruppe (0-4)													
Blanding.vi-hved**	100	100	100	100	25,6	73,3	9,2	0,1	73	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pacman	105	107	102	106	21,4	73,3	9	0,8	76	17.838	1	1	3	0	1	2	8	DA, HK, VA
Champion	102	104	98	103	29,0	72,5	9	0,2	71	5.411	3	2	3	1	2	3	11	DLG
Guinness	102	100	100	105	18,8	74,7	9,2	0	78	11.081	2	1	2	1	2	2	9	DLG
KWS Dawson	101	99	103	100	14,7	77,5	9,3	0	65	3.190	1	3	2	1	2	1	9	Brdr. EWERS, HK
SY Revolution	101	103	99	101	17,2	77,4	9,3	0	79	1.763	1	1	3	0	2	2	7	DA, VA
Kubik	100	101	98	100	24,4	76,2	9,4	0,4	71	4.112	2	2	3	2	2	3	12	DA, VA
Heerup	99	100	97	100	19,9	76,1	8,8	0	79	6.798	1	1	2	2	2	2	8	DLG
Kivium	99	98	98	101	28,1	74,5	9,1	0,4	74	3.407	2	1	4	1	2	3	11	DLG
Pondus	99	95	100	102	21,8	72,2	9,2	0	77	11.249	2	1	3	0	1	1	8	Brdr. EWERS, DA, VA
RGT Stokes	96	90	98	101	17,9	73,0	9,2	0	72	6.191	1	2	2	2	2	3	9	DLG

*Forhandler: DA: Danish Agro, HK: Hornslyd Købmandsgård, VA: Vestjyllands Andel

**Blanding vi.hvede: Kivium, Pondus, RGT Stokes og Champion

Vinterrug

KWS-sorterne Igor og Rixor ligger udbyttmæssigt i top over de seneste tre år, tæt efterfulgt af SU-sorterne Glacia og Arvalus. KWS Tayo og KWS Berado var tidligere i top, men er faldet tilbage de sidste par år. Der er ikke den store udbyttevariation i vinterrug. Det giver en god mulighed for at se på egenskaberne for de enkelte sorter, men også her er der ikke de store forskelle. Alle sorter er hybrider, men der er forskelle på protein indhold og merudbytte på svampebekæmpelse.

Niveauet med meldrøjere varierer fra år til år. Der er forskel på sorter, men vi mangler bedre bedømmelser af de enkelte sorter. Der er kun tal for 4 ud af 9 sorter og de ligger alle på 2.

DLG lancerer tre nye sorter i år. Det er SU Hemming, SU Fenn og SU Karlson. De to først nævnte har vist ret gode resultater i 2024 i den lovbestemte værdiprøvning.

Tabel 3 Udvalgte vinterrug sorter og deres udbytte samt øvrige kvalitetsparametre, baseret på sortinfo samt forhandlernes oplysninger. Se samtlige sorter i den samlede tabeloversigt.

Vinterrug

	Kerneudb.(t/ha)				Kerne-udbytte (kg/ha)	Merudb. for svampebek (kg/ha)	Hekto-liter vægt (kg/ha)	Rå-protein i tørstof (%)	Strå-længde (cm)	Lejesæd (0 - 10)	Type af sort	Fremavls areal	Modtageligheds-gruppe (0-4)				Forhandler*
	Gns.	2024	2023	2022									Skoldspillet	Brændst	Mølgler		
Blanding**	100	100	100	100	88,0	3,3	76,4	8,7	129	1,2	-	-	2	3	2	DLG	
KWS Igor	103	106	101	103	93,1	11,3	75,9	8,5	130	3,2	Hybrid	1352	2	3	2	EWERS, HK	
KWS Rixor	103	103			90,7	7,8	75,8	8,8	128	0,4	Hybrid	-	2	2	-	DA, VA	
SU Glacia+10% population	103	105	98	105	92,3	6,1	76,6	9,0	125	1,0	Hybrid	-	2	2	-	DA, VA	
KWS Rotor	101	101	99	103	89,1	2,1	75,0	8,0	125	2,4	Hybrid	1053	2	2	2	DA, VA	
KWS Tayo	100	102	99	100	89,6	5,0	76,4	8,7	132	0,8	Hybrid	2865	2	3	2	DLG	
KWS Berado	99	97	99	102	85,7	7,0	77,5	8,8	128	2,2	Hybrid	2202	2	3	2	DA, VA	

*Forhandler: DA: Danish Agro, HK: Hornslyd Købmandsgård, VA: Vestjyllands Andel

**Blanding Vinterrug: KWS Berado, KWS Receptor, KWS Rotor, KWS Tayo

Vinterbyg

Fokus ved valg af vinterbyg

- Resistens mod havrerødsot

- Et højt, stabilt udbytte
- Lav sygdomsmodtagelighed
- 2 eller 6-radet sort
- Hybrid eller linjesort
- Højt energiindhold til svinefoder

Udbytteforskellene er ikke store i vinterbyg i 2024. Det giver anledning til at se på dyrkningsegenskaberne. Bruger du selv dit korn, kunne det være proteinindholdet, men også valg af sort med lav modtagelighed af sygdomme eller lav risiko for lejesæd.

Hybridsorter er dyrere end linjesorter og derfor mest interessant, hvis der skal sås tidligt og dermed bruges mindre udsæd. Men vær opmærksom på, at tidlig såning øger ukrudtsmængden og bør undgås, hvis du dør med græsukrudt.

Vi har ikke set de samme fordele ved sortsblandinger i byg som ses i hveden, hvilket kan være årsagen til, at der kun er to sortsblandinger med i landsforsøgende sidste år. Se Tabel 6.

Udover de nævnte sorter forhandler HK sorten Paquita og DLG har sorten SY Zoomba. Det er ikke topudbytter de skal sælges på, men de egenskaber de har. Se mere hos forhandleren.

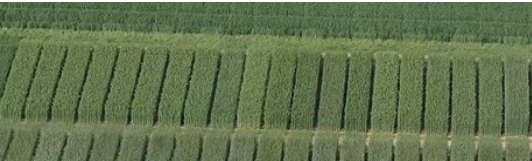
Tabel 4 Udvalgte vinterbyg sorter og deres udbytte samt øvrige kvalitetsparametre, baseret på sortinfo samt forhandlernes oplysninger. Se samtlige sorter i den samlede tabeloversigt.

Vinterbyg	Kerneudb. (t/ha)										Type af sort	Fremavls areal ha	Modtagelighedsgruppe (0-4)			
	Gns.	2024	2023	2022	Kerneudbytte (t/ha)	Merudb. for svampelæk (t/ha)	Hektoliter vægt (kg/hl)	Råprotein i tørstof (%)	Strå længde (cm)	Lejesæd (kar. 0 - 10)	Nedknæk . aks v. overmodenhed (kar. 0 - 10)	Nedknæk. strå v. overmodenhed (kar. 0 - 10)	Måling af gult	Modtagel. septoria	Modtagel. brunrust	Modtagel. gulrust
Blanding v. byg2**	100	100	100	100	94,0	19,1	67,7	9,9	85	0,0	4,4	1,3	-	-	-	-
NOS Valverde	103	104	102		97,9	14,8	67,2	9,1	80	0,2	2,8	2,3	206	1	2	2
NOS Contador	103	98	104	106	91,9	17,7	65,9	9,3	76	0,0	3,0	2,7	256	2	2	2
Aasenien	101	101	101		95,3	13,7	68,8	9,4	82	2,2	3,8	2,3	213	1	2	2
SY Dakota	101	97	101	104	91,5	32,7	67,3	9,8	92	0,4	5,8	0,7	269	2	4	1
Alaska	100	98	100	103	92,1	13,2	66,5	9,9	82	1,7	4,2	0,7	849	3	2	2
Orcade	100	97	98	105	91,2	9,6	68,1	10,1	81	0,0	3,4	0,3	1194	2	0	3

*Forhandler: DA: Danish Agro, HK: Hornslyd Købmændsgård, VA: Vestjylland's Andel

**Blanding v. byg: Alaska, KWS Tardis, LG Globetrotter, SY Dakota

Triticale

I mange år har der kun været begrænset udvikling på triticale, men i 2023 udbød Danish Agro sorten Lumaco. Den har været i landsforsøgene i tre år nu og havde et udbytte på forholdstal 109 i alle tre år, mod den eneste anden udbudte sort, Trias, som ligger på 97 i forholdstal over tre år. Lumaco er 9 cm højere og er mere robust overfor svampe, dog ikke mod septoria.

Tabel 5 Triticale sorter og deres udbytte samt øvrige kvalitetsparametre, baseret på sortinfo samt forhandlernes oplysninger. Der udbydes ikke andre sorter end de to nævnte.

Triticale	Kerneudb.(t/ht)										Modtagelighedsgruppe (0-4)								
	Gns.	2024	2023	2022	Kerneudbytte (håg/ha)	Hektoliter i vægt (kg/ht)	Råprotein i tørstof (%)	Måldug dækning (%)	Septoria dækning (%)	Gulrust dækning (%)	Brunrust dækning (%)	Gulrust i aks, dækning (%)	Strå længde (cm)	Lejesæd (kar. 0 - 10)	Fremavls areal ha	Måling af gult	Septoria	Brunrust	Gulrust
Blanding**	100	100	100	100	102,0	74,0	10,1	12,0	10,0	0,9	0,2	3,7	118	0,0	-	-	-	-	-
Lumaco	109	109	109	109	111,3	75,2	10,1	0,0	2,4	0,0	0,7	0,0	121	0,3	-	-	-	-	-
Trias	97	100	92	100	101,6	74,4	10,1	13,0	13,0	0,0	4,1	3,3	112	0,0	97	2	2	3	1 D/LG

*Forhandler DA: Danish Agro, HK: Hornslyd Købmændsgård, VA: Vestjylland's Andel

**Blanding vinterhvede: Brehal, Lumaco, Trias

Sortsblandinger

Sortsblandinger vinder frem og der er øget igen i år: 11 vinterhvede blandinger og 2 vinterbyg blandinger. De koster normalt et lille ekstra beløb for at få blandingen, men normalt er de også lidt mindre angrebne af sygdomme. tabel 6.

Brug oversigterne over sorterens karakterer i de foregående afsnit, du vil hurtigt bemærke at det generelt er gode og højt ydende sorter der er brugt i sortsblandingerne. Sortsblandinger er attraktive alternativer til de rene sorter, hvis du dyrker foderkorn, da de giver en større dyrkningssikkerhed og lavere sygdomsmodtagelighed end sorter dyrket hver for sig.

Tabel 6 Oversigt over sortsblandinger fra forhandlerne af hhv. vinterbyg og vinterhvede, samt hvilke sorter de indeholder. Sortblandingerne indeholder samme mængde af hver sort, medmindre andet er nævnt.

Sortsblandinger				
	Sorter i blandingen			Forhandler
Vinterhvede				
EW Hvedmix 3106	Pacman	KWS Scope	RGT Hexton	Brdr. EWERS
EW Hvedmix 3107	Pacman	Pondus	KWS Dawsum	Brdr. EWERS
NOS Elite Hvedemix 2510	Pacman	NOS Bullseye	SY Revolution	Danish Agro
NOS Robust Hvedemix 2520	Pacman	SY Revolution	Kubik	Danish Agro
DLG Wheat Mix Everest	Quinness	Champion	Bohr	Dansk Landbrugs Grovvarereselskab
DLG Wheat Mix Top Yield	Quinness	Heerup	RGT Stokes	Dansk Landbrugs Grovvarereselskab
DLG Wheat Mix Robust	Quinness	Kvium	Champion	Dansk Landbrugs Grovvarereselskab
DLG Wheat Mix Top Bread	Bright	LG Initial	LG Kermit	Dansk Landbrugs Grovvarereselskab
HK Hvedemix 2025	KWS Dawsum	Pacman	RGT Hexton	Hornslyd Købmandsgård
VA Tidlig Hvede Mix	NOS Medley	SY Revolution	Pondus	Vestjyllands Andel
NOS Elite Hvede 25	Pacman	NOS Bullseye	SY Revolution	Vestjyllands Andel
Vinterbyg				
NOS Virusfri Byg 25	Orcade	Molly	Organa	Danish Agro + Vestjyllands Andel
DLG Barley Mix	LG Capital	Proctor	Cleopatra	Dansk Landbrugs Grovvarereselskab